

Idet jeg nævner Spørgsmaalet om eventuel Straf, vil jeg gerne indskyde den parentetiske Bemærkning, at Stillingen er den — hvad enhver ved, der har haft med Militærtjeneste at gøre paa den ene eller anden Maade, i den ene eller den anden Form — at det ikke altid er de Forhold, der ifølge Loven kvalificere til Straf, der i og for sig ere de værste. Der kan ske Overgreb, der kan ske det, som maa stemples som Myndighedsmisbrug fra de overordnede Side mod de menige, der, skønt det ikke kvalificerer til Straf, i Realiteten er værre end det, hvorfor der kan drages til Ansvar og straffes efter Loven. Saa vil jeg blot endnu, inden jeg gaar over til Detaillerne, bemærke, at jeg i min Motivering af denne Forespørgsel undlader at nævne Navne, undtagen et, nemlig Oberstløjtnant Sønderøxes. Det Navn er tidligere nævnt her i Tinget fra min Side, og jeg har ingen Grund til ikke at nævne ham her, da jeg ved at hentyde til ham alligevel maatte give Hentydningen en saa bestemt Form, at det var et med at nævne hans Navn. De øvrige, jeg sigter til, vil jeg betegne med Bogstav, og jeg vil tage Forvaring mod, at dette Bogstav staar i nogen Forbindelse med Navnet, det er vilkaarligt valgt. Jeg ønsker nemlig ikke her ved denne offentlige Forespørgsel at trække de Mænd frem, der formenes at have gjort sig skyldige i de Myndighedsmisbrug, jeg nævner, hvis det ved en Undersøgelse skulde vise sig, at Forholdene ikke ere saa slemme, som man har antaget, eller at der muligvis i enkelte Tilfælde ikke skulde ligge noget til Grund derfor, og i det hele finder jeg, at selv om det viser sig, at de have gjort sig skyldige i det, der er Tale om, og meget mere, saa er denne Tillægsstraf, som det er at blive fremdragen her ved Navn, mere end jeg ønsker, der skal blive dem til Del.

Jeg gaar saa over til selve Motiveringen, om jeg saa maa kalde det, af min Forespørgsel. Det var i Begyndelsen af April, den 10de April 1897, at det til 8de Bataillon indkaldte Mandskab mødte, 2 Dage efter blev det fremstillet for Bataillionschefen, Oberstløjtnant Sønderøxe. Hr. Sønderøxe holdt en Tale til disse unge Mænd, som vare komne rundt omkring fra, fra de forskellige Hjem og fra de forskellige civile Livsstillinger, og nu stod opstillede for ham. For dem maatte det være et højtideligt Øjeblik, hvad man ogsaa skulde mene, det maatte være for Hr. Oberstløjtnant Sønderøxe. Han holdt en Tale til de unge Mænd, hvori han ganske natur-

ligt indskærpede dem deres Lydighedspligt. Ejendommeligt er det, at det, som mindes af denne Tale, det er nogle Sætninger, jeg nu skal anføre — jeg indestaar ikke for den korrekte Ordlyd, men Meningen er korrekt, derom er der ingen Tvivl. Han sagde: „Enhver Forseelse vil blive straffet og straffet strengt — og Straffen vil følge sin Mand hele Livet igennem.“ Han sagde videre: „Der vil blive taget fat paa jer med Jærnnæver, har I forstaaet mig?“ Det var Hr. Oberstløjtnant Sønderøxes Velkomsthilsen til de unge, som skulde ind og have deres Uddannelse, saaledes at de, naar Faren truer, kunde bære Vaaben til det fælles Fædrelands Forsvar. „Der vil blive taget fat paa jer med Jærnnæver, har I forstaaet mig?“ „Enhver Forseelse vil blive straffet og straffet strengt, og Straffen vil følge sin Mand hele Livet igennem“. Man kan, naar man er ældre, tage sig en saadan Tale let, men for det unge værnepligtige Mandskab, der tager al Ting umiddelbart, for dem er det en haard Tale. En Bataillionschef maatte ved en Lejlighed som denne kunne formulere sin Tale paa en helt anden Maade; det kan ikke være hans Opgave, naar han staar over for det unge værnepligtige Mandskab, at true dem med Jærnnæver og med Straffe, der skulle følge dem gennem hele Livet.

Jeg nævner derefter nogle enkelte Træk fra Rekrutuddannelsen. Jeg nævner dem ikke alle, men nogle spredte hist og her. Disse Træk, synes jeg, bære tydelige Spor af den Jærnnæve, hvormed Oberstløjtnant Sønderøxe hilste Mandskabet. — En Rekrut, Nr. 18, der allerede led adskilligt under sin Korporalskabsførers umilde Behandling, blev af Gymnastiksergent A. benyttet som afskrækkende Eksempel for de øvrige Rekrutter. Han maatte spille Hadegaas for de overordnede og være Skive for Kammeraternes Spot. Det var den Lod, der blev ham til Del fra Gymnastiklærerens Side. Han blev betegnet med Øgenavne som Kakerlak, Orangutang og lignende og blev ofte kommanderet til at paradere. Enhver, der har været Soldat, ved, hvad det vil sige at paradere. Det vil sige at blive berøvet sin Søndagsfrihed. Naar man ikke efter vedkommende overordnede Mening har pudset tilstrækkelig flot, skal man adskillige Gange, som det behager den overordnede at bestemme, møde paaklædt tjenstmæssigt eller feltmæssigt, som det nu bestemmes, Gang efter Gang, Time efter Time hele Søndagen hos den visiterende Underofficer,